

RIKSDAGENS SVAR 140/2004 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om allmänna språkexamina

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om allmänna språkexamina (RP 86/2004 rd).

Beredning i utskott

Kulturutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (KuUB 13/2004 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om allmänna språkexamina

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om allmänna språkexamina och anordnandet av dem.

Med allmän språkexamen avses en examen som visar funktionella språkkunskaper oberoende av på vilket sätt de inhämtats.

I fråga om hur de kunskaper i finska och svenska som visats i en allmän språkexamen skall jämföras med de språkkunskaper som krävs av offentligt anställda föreskrivs särskilt.

2 §

Examensförvaltning

Utbildningsstyrelsen svarar för systemet med allmänna språkexamina, systemets utveckling och tillsynen över det. Utbildningsstyrelsen kan med högskolorna ingå avtal som hänför sig till

utarbetande och bedömning av allmänna språkexamina.

3 §

Kommissionen för allmänna språkexamina

I samband med Utbildningsstyrelsen finns en kommission för allmänna språkexamina, vilken tillsätts av Utbildningsstyrelsen för fem år i sänder.

Examenskommissionens uppgifter är utöver vad som bestäms i 13 § 2 mom. att behandla principiella och viktiga frågor i anslutning till utvecklandet av de allmänna språkexamina samt att ta initiativ till utvecklande av examina. Närmare bestämmelser om dessa uppgifter kan vid behov utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelser om examenskommissionens sammansättning och tillsättande samt behandlingen av ärenden i kommissionen utfärdas genom förordning av statsrådet. Utbildningsstyrel-

sen beslutar om arvoden till kommissionens medlemmar.

Examenskommissionens medlemmar har tjänsteansvar. På jäv för medlemmarna tillämpas 27—29 § i förvaltningslagen (434/2003).

4 §

Anordnande av examina

Utbildningsstyrelsen avtalar om anordnande av allmänna språkexamina för en viss tid av högst fem år i sänder. Avtal kan ingås med högskolor, statliga ämbetsverk och inrättningar och sådana utbildningsanordnare eller huvudmän för läroanstalter som har tillstånd att ordna utbildning enligt lagen om grundläggande utbildning (628/1998), gymnasielagen (629/1998), lagen om yrkesutbildning (630/1998) eller lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) eller att driva läroanstalt enligt lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) eller med en kommun eller samkommun i egenskap av anordnare av grundläggande utbildning samt vid behov med andra registrerade samfund eller stiftelser med tillräcklig sakkunskap.

När avtalen ingås skall det beaktas att examenstillfällen erbjuds i en omfattning som är tillräcklig med beaktande av de regionala behoven. En förutsättning för ingående av avtal är att anordnaren förfogar över sådan personal, sådana lokaler och sådan utrustning som behövs för att examina skall kunna ordnas. Ett avtal kan hävas om anordnaren försummar sina avtalsenliga uppgifter.

5 §

Examensanordnarnas uppgifter

Examensanordnarna har till uppgift att

- 1) ordna examina enligt avtalsvillkoren,
- 2) informera om examina så att det för alla medborgargrupper är möjligt att delta i examina på jämlika villkor,
- 3) sända examensprestationerna för bedömning, samt

4) tillställa myndigheter inom undervisningsverksamheten de uppgifter som dessa behöver om anordnandet av examina.

Närmare bestämmelser om examensanordnarnas uppgifter och innehållet i avtalen om dessa kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Examina

Allmänna språkexamina ordnas på grundnivå, mellannivå och högsta nivå. Språkkunskaperna bedöms enligt en sexgradig nivåskala. Kunskapsnivåerna ett och två motsvarar examen på grundnivå, kunskapsnivåerna tre och fyra examen på mellannivå och kunskapsnivåerna fem och sex examen på högsta nivå. Genom förordning av statsrådet bestäms om examinas delprov.

Utbildningsstyrelsen beslutar om grunderna för de allmänna språkexamina, examensspråken och de examensuppgifter som används i examina.

7 §

Bedömare av examina

Allmänna språkexamina får bedömas endast av personer som har sådan behörighet som föreskrivs genom förordning av statsrådet och som på ansökan har antecknats i registret över bedömare, vilket förs av Utbildningsstyrelsen.

Bedömarna har tjänsteansvar. På jäv för bedömare tillämpas 27—29 § i förvaltningslagen.

8 §

Register över bedömare

Utbildningsstyrelsen för i syfte att trygga en enhetlig nivå på bedömningen av examina ett register över personer som deltar i bedömningen av allmänna språkexamina.

I registret införs bedömarens namn, personbeteckning samt det eller de språk som han eller hon har rätt att bedöma. Dessutom införs nödvändiga kontaktuppgifter.

En person antecknas i registret för fem år, och anteckningen kan förnyas på ansökan förutsatt att de villkor som bestäms i 7 § allttjämt uppfylls och bedömningsfärdigheten har upprätthållits i praktiken. Om väsentliga brister eller försummelser framkommer i en persons bedömningar, kan Utbildningsstyrelsen efter att ha hört bedömaren stryka anteckningen före giltighetstidens utgång.

På registret över bedömare tillämpas dessutom lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och personuppgiftslagen (523/1999).

9 §

Examensbevis

Examinanden ges ett bevis över bedömningen av genomgången examen och examensnivå. Bestämmelser om undertecknandet av beviset utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Register över allmänna språkexamina

För förvarandet av uppgifter om avlagda språkexamina och de delprov som ingår i examina samt för kontrollen av att de allmänna språkexamina fungerar för Utbildningsstyrelsen ett register över allmänna språkexamina.

I registret införs examinandens namn, personbeteckning, nationalitet och kön, plats där examen avlagts, examensspråk, bedömning av kunskapsnivån, tidpunkt för examen och nödvändiga kontaktuppgifter.

Uppgifterna i examensregistret förvaras i 30 år.

På examensregistret tillämpas dessutom lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och personuppgiftslagen.

11 §

Examensavgift

Den som anordnar en allmän språkexamen tar ut en examensavgift hos examinanderna. Till

grund för bestämningen av examensavgifterna läggs de genomsnittliga kostnaderna för att ordna examenstillfällen. Bestämmelser om storleken på examensavgiften på olika kunskapsnivåer utfärdas genom förordning av undervisningsministeriet med iakttagande av vad som bestäms om avgifter för offentligrättsliga prestationer i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

12 §

Användning av examensbenämning

Benämningen allmän språkexamen får endast användas om en examen som har avlagts enligt denna lag.

13 §

Ändringssökande

Utbildningsstyrelsens beslut enligt denna lag får överklagas genom besvär på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Beslut som gäller bedömningen av en examen får inte överklagas genom besvär. Den som är missnöjd med bedömningen av en examen får dock hos kommissionen för allmänna språkexamina skriftligt begära en granskning av bedömningen inom 14 dagar efter det att examinanden haft möjlighet att få kännedom om bedömningsresultaten och tillämpningen av bedömningsgrunderna i sitt fall.

Beslut som gäller granskning av en bedömning får inte överklagas genom besvär.

14 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

Genom denna lag upphävs lagen av den 15 juli 1994 om allmänna språkexamina (668/1994).

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter för ingående av avtal om ordnande av språkexamina samt tillsättande av kommissio-

nen för allmänna språkexamina får vidtas innan lagen träder i kraft.

15 §

Övergångsbestämmelser

En sådan hänvisning till lagen om allmänna språkexamina som vid denna lags ikraftträdande finns i en annan lag eller i en förordning avser efter lagens ikraftträdande en hänvisning till föreliggande lag.

I fråga om rätten att använda den benämning allmän språkexamen som ingick i den upphävda lagen gäller vad som föreskrivs i den upphävda lagen.

De tillstånd att ordna allmänna språkexamina som beviljats före denna lags ikraftträdande gäller till utgången av juni 2005. Universitet som ordnat allmänna språkexamina före ikraftträdandet kan utan avtal ordna allmänna språkexamina till utgången av juni 2005.

Nivåerna på den niogradiga färdighetsnivåskalan för allmänna språkexamina som avlagts före den 1 januari 2002 motsvarar nivåerna på den sexgradiga nivåskalan enligt 6 § så som anges i utbildningsstyrelsens föreskrift av den 5 maj 2003 (D 18/011/2003).

Förteckningen över bedömare och språkexaminsregistret ändras till det register över bedömare respektive det register över allmänna språkexamina som avses i denna lag.

Helsingfors den 26 oktober 2004